

Fakta om EU - uppbyggnad

Europeiska unionen, **EU** består av 27 europeiska länder som samarbetar i vissa politiska och ekonomiska frågor. Grunden är tullunionen och den gemensamma inre marknaden.

EU är inte en federation som USA. Länderna inom EU förblir suveräna stater, men handlar ofta gemensamt utåt för att internationellt få mer tyngd för sin politik. EU-systemet innebär att medlemsländerna har delegerat en del av sina beslutsbefogenheter till unionens gemensamma institutioner och att vissa beslut fattas på EU-nivå.

Diskussionsfråga:

Tycker du att EU ska utöka samarbetet och bli mer "överstatligt"? Att EU ska företräda länderna ännu mer och ha mer gemensam lagstiftning och skattepolitik? Vad skulle följderna bli? Positiva? Negativa?

EU:s institutioner

De tre viktigaste beslutsfattande institutionerna är **Europaparlamentet** som företräder medborgarna i EU, **Europeiska unionens råd** (eller ministerrådet) som består av medlemsstaterna, samt **Europeiska kommissionen** som föreslår ny lagstiftning samt ser till att den efterlevs. I princip är det kommissionen som föreslår nya EU-lagar, men det är Europaparlamentet och ministerrådet som antar dem.

Diskussionsfråga:

Hur har Lissabonfördraget förändrat makten inom EU:s institutioner? (Parlamentet och ministerrådet delar numera mer på makten)

Europaparlamentet

Ledamöterna i Europaparlamentet utses genom allmänna och direkta val i EU:s medlemsländer. Europaparlamentet är EU:s enda direkt folkvalda institution. Ledamöterna väljs i allmänna **val vart femte år**. Som en följd av att Lissabonfördraget trätt i kraft ska antalet ledamöter vara sammanlagt 754.

Europaparlamentet fattar bland annat beslut om lagförslag från EU-kommissionen, godkänner nya medlemsländer samt kontrollerar kommissionen och EU:s budget.

Parlamentet delar makten över EU:s budget med ministerrådet. Budgeten kan inte antas förrän de två institutionerna är överens. En viktig roll för parlamentet är att godkänna utnämningen av en ny kommissionär. Europaparlamentet är den enda institution som kan avsätta kommissionen.

Genom Lissabonfördraget kommer Europaparlamentet att vara med och besluta i fler frågor än idag. Det ordinarie sättet att fatta beslut på kommer att vara medbeslutande. Det innebär att Europaparlamentet och ministerrådet fattar beslut tillsammans.

Lissabonfördraget innebär också att frågor inom fler politikområden, exempelvis polisiära och straffrättsliga frågor, handel och jordbruk beslutas med det ordinarie förfarandet. Europaparlamentet får därmed ökat inflytande.

Diskussionsfråga:

Hur demokratiskt tycker du EU är? Är det bra att det blir fler ledamöter i Parlamentet? Vad innehåller Lissabonfördraget som gör att Parlamentet får mer makt?

Sveriges avgift till EU

Sverige betalar cirka 30 miljarder kronor per år i EU-avgift . Regeringen betalar avgiften månadsvis till Europeiska kommissionens konto i Riksbanken. Totalt uppgår EU:s budget till 1 266 251 miljarder svenska kronor. Av de cirka 30 miljarder kronor som Sverige betalar in kommer cirka 11 miljarder tillbaka i form av olika stöd från EU.

Diskussionsfråga:

Vad tycker du om Sveriges Avgift till EU? I filmen visar vi länder som får tillbaka mer än de ger? Är det rättvist? Vinner vi ändå mer, på att vara medlemmar?

Kommissionen - EU:s största institution

Europeiska kommissionen är **EU:s största institution** och har en central roll i EU-arbetet. Kommissionen är "unionens motor", eftersom det är i kommissionen som de flesta förslagen till nya regler utarbetas. Kommissionen ska även se till att medlemsländerna följer de regler som beslutats om på EU-nivå.

EU-kommissionen har drygt 29 000 anställda. Kommissionens arbete leds av tjugosju kommissionärer eller kommissionsledamöter, en från varje medlemsland.

Kommissionens **viktigaste uppgift är att ta initiativ till lagstiftning**. Kommissionen har ensamrätt på att lägga fram förslag inom till exempel inre marknaden, EMU, jordbruks- och miljöpolitiken.

Kommissionen sköter EU:s gemensamma budget och förvaltar bland annat EU:s fonder för jordbruks- och regionalstöd.

Inom vissa områden, som till exempel konkurrens-, jordbruks- eller handelspolitik, har kommissionen stor frihet och kan själv fatta beslut utan att behöva lägga fram förslagen till ministerrådet.

Men genom Lissabonfördraget så kan EU:s medborgare lägga förslag direkt, det kallas medborgarinitiativ. Det gör det möjligt för 1 miljon EU-medborgare från ett betydande antal medlemsländer att uppmana kommissionen att lägga fram ett lagförslag inom ett område där EU har möjlighet att ta beslut.

Diskussionsfråga:

Vad har kommissionen för uppgift? Varför tror du att en instans har initiativrätten? Vad finns det för fördelar och nackdelar med det? Om ett land eller många människor vill väcka ett förslag, går det?

Ministerrådet som ibland kallas Rådet

Rådet är **EU:s högsta beslutande organ** och den EU-institution som företräder de enskilda medlemsländernas regeringar. Rådet kallas även för **ministerrådet**.

Rådet sammanträder i ett tiotal olika sammansättningar beroende på vilka frågor som ska diskuteras. När jordbruksfrågor står på dagordningen träffas jordbruksministrarna, och finansministrarna diskuterar ekonomiska frågor i ekonomiska rådet.

Med nya Lissabonfördraget har rådet fått en fast ordförande som väljs för en period av två och ett halvt år, med möjlighet till förnyelse en gång. EU:s ordförande kommer att i vardagstal kallas " president".

Lissabonfördraget ger också EU en "utrikesminister" eller, som den korrekta benämningen lyder, en hög representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik.

Rådet antar ny EU-lagstiftning, ofta i samarbete med Europaparlamentet. Rådet antar också EU:s budget tillsammans med parlamentet. I vissa frågor måste besluten fattas enhälligt, i andra om exempelvis den inre marknaden, räcker det med majoritetsbeslut. Innan ett ärende tas upp av ministrarna har det behandlas av medlemsländernas EU-ambassadörer.

EU-ländernas stats- och regeringschefer samt kommissionens ordförande träffas normalt fyra gånger om året. Dessa toppmöten kallas för **Europeiska rådet**. Ibland kan det förväxlas med ministerrådet. På mötena drar man upp riktlinjerna för EU:s politik. Rådet ska sammanträda två gånger per halvår i Bryssel.

Diskussionsfråga:

Vad har ministerrådet för uppgift? Vad har europeiska rådet för uppgift? Vad kommer det innebära för EU att få en president. Kommer det att bli en samlande symbol, eller sakna betydelse? Vet Du vad nuvarande President heter?

Vad kommer det att innebära att EU får en utrikesminister? Kommer det innebära att medlemsländernas utrikesministrar tappar makt? Innebär det en utrikespolitik för hela EU? Eller behåller länderna sin egen suveränitet?